

Μετά την τραγωδία της Μάνδρας και της Ν.Περάμου με τις καταστροφικές συνέπειες σε ζωές κ περιουσίες, θα περίμενε κανείς από την Κυβέρνηση, τις Περιφέρειες και τους Δήμους να κάνουν έναν απολογισμό των τεχνικών παρεμβάσεων που έχουν γίνει στα ρέματα, να βγάλουν συμπεράσματα ως προς την αποτελεσματικότητα αλλά και την επικινδυνότητα των μέχρι σήμερα τεχνικών έργων και να κινητοποιηθούν ως προς την εξεύρεση ριζικών λύσεων που εφαρμόζονται διεθνώς για την διαχείριση του πλημμυρικού κινδύνου.

Ο κρατικός μηχανισμός πράγματι κινητοποιήθηκε. Όμως τι συμπεράσματα έβγαλε και προς ποια κατεύθυνση συνεχίζει να κινείται;; Το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών και η Περιφέρεια Αττικής προχωρούν με fast-track διαδικασίες στην προκήρυξη υποτίθεται «Αντιπλημμυρικών Έργων» που εγκιβωτίζουν ρέματα με μπετόν και συρματοκιβώτια («γκρι υποδομές»), ενώ εγκαταλείπουν τους παραρεμάτιους κατοίκους εκτεθειμένους στις πλημμύρες. Και μόνο ο τίτλος των έργων που προκηρύσσονται δείχνει ότι στην Ελλάδα ... κανείς δε βάζει μυαλό! Σύμφωνα με την «Ευρωπαϊκή Οδηγία 2007/60/ΕΕ περί εκτίμησης και διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας» αυτό που οφείλουν τα κράτη-μέλη είναι να απαλείψουν τις καταστροφικές συνέπειες των πλημμυρών πάνω στις ανθρώπινες ζωές και περιουσίες και φυσικά όχι την ίδια την πλημμύρα που αποτελεί ένα φυσικό φαινόμενο.

«Αντι-πλημμυρικά έργα»: η ανθρώπινη έπαρση στο μεγαλείο της! Η αυταπάτη ότι ο άνθρωπος μπορεί να «νικήσει» τη φύση! Μήπως αντί ο άνθρωπος να μάχεται με τη φύση, πρέπει απλά να τη σεβαστεί;; Στην Ευρώπη αλλά και διεθνώς η επιστημονική κοινότητα τάσσεται πλέον υπέρ αυτής της άποψης που συνοψίζεται σε μια φράση: «ΔΙΝΟΥΜΕ ΧΩΡΟ ΣΤΟ ΝΕΡΟ ». Με ένα πλέγμα φυσικών παρεμβάσεων (των λεγόμενων «πράσινων υποδομών») δίνεται στο νερό ο χώρος που χρειάζεται για να κυλά απρόσκοπτα, να δημιουργεί φυσικούς πλημμυρισμούς, μέρος του να απορροφάται από το έδαφος και τη βλάστηση και μέρος του να συγκρατείται στα ορεινά με έργα ορεινής υδρονομίας. Τα αποτελέσματα σύγκρισης των «πράσινων» έναντι των «γκρι» υποδομών που καταγράφονται ως συμπεράσματα στο European Report EEA No14/2017 (Green Infrastructure and Flood Management: Promoting cost-efficient flood risk reduction via green infrastructure solutions) είναι : α/Μείωση του πλημμυρικού κινδύνου σε σχέση με τις «γκρι υποδομές» β/Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας των ρεμάτων και της ποιότητας ζωής των κατοίκων γ/ Ασύγκριτα μικρότερο κόστος (κτίσης και συντήρησης) των «πράσινων» έναντι των «γκρι» παρεμβάσεων.

Στον αντίποδα όλων αυτών, η πολιτική κυβέρνησης και τοπικής αυτοδιοίκησης (που κατά τα άλλα απορροφούν από την ΕΕ κονδύλια για «φιλοπεριβαλλοντικές» ημερίδες και projects) αναφορικά με τα ελάχιστα φυσικά ρέματα που έχουν απομείνει στην Αττική, είναι προσκολλημένη στην εμμονή με κάθε μέσο στις «γκρι» υποδομές:

- Στο **ρέμα της Πικροδάφνης** εγκρίθηκαν οι μελέτες που εγκιβωτίζουν το πανέμορφο φυσικό �έμα – όαση της νότιας Αθήνας και μοναδικό εναπόμειναν καταφύγιο άγριας ζωής, μέσα σε συρματοκιβώτια και τσιμέντο. Το μετατρέπουν σε ανοικτό σχετό ομβρίων και ακαθάρτων, ενώ έχει ήδη χαρακτηριστεί σαν «Ιδιαίτερου Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος» (9173/1642/3.3.1993 απόφαση του Υπουργού

ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. , Δ' 281/1993), ως «υδατόρεμα Α' Προτεραιότητας» (νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας Ν. 4227 / 2014, άρθρο 20) και ως «υγρότοπος Β' προτεραιότητας» (Ν. 4227/14, παραρτ. ΙΧ). Το ρέμα δεν πλημμυρίζει παρά μόνον στις εκβολές, όπως εξάλλου δείχνουν κι οι χάρτες πλημμυρικού κινδύνου της ΕΓΥ του ΥΠΠΕΝ. Αντίθετα τα έργα που προτείνονται αναμένεται να αυξήσουν τον πλημμυρικό κίνδυνο στην επίμαχη ζώνη, όπως αποδεικνύεται από μελέτες του ΕΜΠ.

- Στο **Μεγάλο Ρέμα Ραφήνας**, το Περιφερειακό Συμβούλιο με συνοπτικές και αδιαφανείς διαδικασίες και με το σύνολο των ψήφων της πλειοψηφούσας παράταξης (ενώ από τη συνεδρίαση απουσίαζαν οι μισοί), ψήφισε στις 3/4/18 μια Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θάβει κάτω από συρματοκιβώτια και μπετόν 15 χιλιόμετρα φυσικού ρέματος, χαρακτηρισμένου ως «ιδιαιτέρου Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος και με εκβολή-υγρότοπο Α' Προτεραιότητας», επιφέροντας μια τεράστια και μη αναστρέψιμη περιβαλλοντική καταστροφή στην Αν.Αττική και αφήνοντας τους κατοίκους της Ραφήνας εκτεθειμένους στον κίνδυνο πλημμύρας.
- Στο **ρέμα του Ποδονίφτη**, μεταξύ Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας και Δήμου Αθηναίων, η Περιφέρεια προωθεί τη μετατροπή των τελευταίων 800 περίπου μέτρων φυσικής κοίτης σε ανοιχτό τσιμεντένιο οχετό, κόβοντας πάνω από εκατό δέντρα απ' τη μια και διατηρώντας τις υπάρχουσες αυθαίρετες κατασκευές επί της κοίτης από την άλλη. Κι αυτό σε μια περιοχή όπου, σύμφωνα με τους Χάρτες Βαθμού Επιρροής πλημμύρας της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, δεν υφίσταται σοβαρός πλημμυρικός κίνδυνος, αφού επιπλέον η υδρολογική λεκάνη του Ποδονίφτη έχει μειωθεί κατά τα 3/4 περίπου λόγω εκτροπής των ομβρίων προς το Μεγάλο Ρέμα της Ραφήνας, μετά την κατασκευή της Αττικής Οδού". Επίσης, η φυσική κοίτη του ρέματος Γιαμπουρλά τίθεται σε κίνδυνο από τη σχεδιαζόμενη υπογειοποίηση της οδού Πατριάρχου Κωνσταντίνου..

Ανάλογα έργα αλλά και προβλήματα ρύπανσης, εμφανίζονται σε μια σειρά μικρότερα αλλά επίσης σημαντικά ρέματα της Αττικής όπως στα ρέματα Σαπφούς, Προφήτη Δανιήλ, Σούρρες, Αγ.Αικατερίνης, Μαύρου Βουνού Γραμματικού-Σέσι κλπ .

Στον αντίποδα της εξαφάνισης των ρεμάτων, υπάρχουν λύσεις που προστατεύουν ταυτόχρονα τον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον. Για να μπορέσουμε να διαδώσουμε αυτή την εναλλακτική προοπτική και να αποτρέψουμε την καταστροφή των τελευταίων φυσικών ρεμάτων, χρειάζεται η κινητοποίηση όλων μας .

Επόμενοι σταθμοί στον αγώνα μας για την προστασία των ρεμάτων είναι το Συμβούλιο Επικρατείας στις 2/5 που συζητάει τον εγκιβωτισμό του ρέματος Πικροδάφνης, το Περιφερειακό Συμβούλιο που αναμένεται για τον εγκιβωτισμό του ρέματος Ποδονίφτη και ο αγώνας για την ακύρωση της κατάπτυστης απόφασης του ΠΕΣΥ σχετικά με τον εγκιβωτισμό του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας.

Να είμαστε όλοι εκεί!

Φορείς και Κινήσεις για την Προστασία των Ρεμάτων